

Iskolai Közösségi Szolgálat – Budapesti Uzsoki Utcai Kórház Rehabilitációs Osztálya

A Közösségi szolgálat a tanulók különböző készségeit és kompetenciáit fejlesztő pedagógiai eszköz, mely hozzájárul ahhoz, hogy a középiskolás tanulók megismerjék a közösségben való tevékenykedés erejét, az ily módon szerzett tudásukat életük során jól hasznosíthatják, aminek megvalósulása a közösség érdekét is szolgálja az egyén személyiségének fejlesztése mellett.

Ebbe a folyamatba örömmel kapcsolódna be a Budapesti Uzsoki Utcai Kórház **I. és II. Rehabilitációs osztályának** minden munkatársa.

A program célkitűzése:

A kórházi közösségi szolgálati program célja a meghatározott kereteken belüli fizikai, lelki segítségnyújtás a kórházban gyógykezelés és ápolás céljából tartózkodó betegek számára:

1, Lényegesnek tartjuk a fiatal és az idősebb **generáció közötti szakadék** áthidalását. Az osztályon dolgozók nap, mint nap tapasztalják, hogy a betegek milyen sokat tudnak adni és mennyire szükségük van erre. Társadalmunkban értéküket veszítették, nem mindig tudják élettapasztalatukat, bölcsességüket továbbadni. Ebben a programban lehetőséget látunk arra, hogy a diákok számára egy szemléletformáló élményen keresztül megváltoztassuk az idősek, mozgásukban korlátozottakról kialakult képet.

2, A segítségen keresztül kialakult személyes kapcsolaton keresztül javíthatják a betegek lelki állapotát, **életminőségét**. A diákok fiatalos lendületükkel támogatják a hosszú rehabilitációs folyamatban oly annyira fontos mozgást, és **motiváltságot**. A tanulók valós élményeken keresztül mélyíthetik szociális érzékenységüket, ami így tartósabb viselkedésváltozást jelenthet. Ezen túlmenően az idősekkel folytatott munka *fejleszti a tanulók kompetenciáit*: érzelmi intelligencia, felelősségvállalás, szociális érzékenység, társadalmi felelősségvállalás, kommunikációs készség, együttműködés, empátiás készség terén.

3, Közvetetten a fiatalok **egészségtudatosságának** fejlődését reméljük, az egészség-betegség fogalmak bővülésével az egészségmegőrzésre fektetett nagyobb figyelemmel, ami az egészségmagatartás változását okozhatja, csökkentve ezzel az egészségügyre nehezedő terheket, a megelőzhető krónikus betegségek kivédésével.

4, A kompetenciák fejlesztése mellett a **pályaorientációban** is fontos lehet a diákoknak megérezve az ápolási személyzettel és a gyógytornászokkal együtt végzett közös munka adta örömet. Megtálalhatják benne saját későbbi hivatásukat, illetve másképp tekinthetnek az egészségügyben dolgozókra. Munkájuk könnyítheti a rehabilitációs team munkáját, a betegek szociális interakciós igényeinek kielégítésével.

Ezen célok megvalósulásának érdekében egy négy hetes programot javasolunk, ahol van elég idő a személyes kapcsolat elmélyülésére, és a rendszeres találkozáson keresztül a diákok felelősség érzetének fejlődésére. Kórházi szolgálat esetén a módszertani ajánlások alapján javasolt legalább két órát tervezni egy alkalomra, ám csoportos foglalkozások szervezésekor, - amire szintén lehetőséget látunk a programon belül-, három órát tart ideálisnak. Így a négy hét alatt, a teljes 50 óra letöltésére illetve részegységeire is módot nyújthat a program.

Önkéntes munka –közösségi szolgálat programja-

Program vezetése: Léder Katalin klinikai szakpszichológus

A programot támogatta és engedélyezte az **I. Rehabilitációs osztályon** Dr. Klein Katalin Főorvos és a **II. Rehabilitációs osztályon** Dr. Földvári Judit Főorvos

Koordinátorok:

- Balázs Ágnes geriátriai szakápoló
- Léder Katalin klinikai szakpszichológus

Támogatók:

- Ápoló személyzet
- Gyógytornászok

Feladatok:

Az osztály elsődleges feladata a gyógyítás, a lehető legmagasabb funkcionális szint elérése a betegeket visszaintegrálása a társadalomba. Ehhez a betegek ápolása, motivációjának fenntartása, mentális állapotának javítása lényeges szempont. Amihez a diákok jelentős segítséget tudnának adni, a hospitalizáció káros hatásainak csökkentésével, a betegek napjának színesítésével.

Az tanulók a következő feladatokat láthatják el a koordinátorok és az **ápolószemélyzet** által jóváhagyott esetekben és módon:

- a beteg kísérete a betegszállítókkal együtt, és ha erre szükség van, várakozás a beteggel;
- felolvasás, beszélgetés, beteg mellett tartózkodás, a betegek meghallgatása;
- a beteg kéréseinek tolmácsolása az ápolószemélyzet felé;
- egyéb, az ápolószemélyzetet segítő, szaktudást nem igénylő, az önkéntesek kompetenciájába tartozó feladatok;
- orvosok és nővérek kéréseinek teljesítése a betegekkel kapcsolatban (az önkéntesek kompetenciahatárain belül)
- szabadidős tevékenységek szervezésében segítség.

A program végzésének helye: kizárólagosan a közösségi terekre korlátozódik, mind a betegek, mind a diákok védelme érdekében. Ezek a következők: a kórház kertje, teraszok, könyvtár, társalgó, folyosók, irodák. A közösségi szolgálat egészségügyi feladatokat nem tartalmaz így a diákoknak a kórtermeken belül, és a nővérszobákban, egyéb helységeken feladat nem adható.

A programba bevonható diákok száma 2-4 fő egyszerre, egy-egy diákra, függően az adott feladattól egy napon 1-4 beteg juthat. Értelemszerűen egy életút interjú felvétele egy alkalommal 1 embert jelent, míg egy társasjátékozás akár négyet is.

A végezhető feladatok részletesen:

- a naponta végzett közös csoportos gyógytornához a felszerelések: székek, eszközök kivitele. Ezzel gyorsítva a lebonyolítást és segítve a gyógytornászok munkáját. (Délelőtti feladat, rendszeres) 11-13 óráig

Önkéntes munka –közösségi szolgálat programja-

- Azon betegeknek a kikísérése, akik igényelnék a tornát, de nem mernek még egyedül közlekedni. (Délelőtti feladat)
- Azoknak a betegeknek a friss levegőre való kijutásának segítése, akik nem tudják még hajtani magukat a tolószékben. Ezzel mozgásszabadságot nyújtva olyan betegeknek, akik lehet, hogy hetek óta nem hagyhatták el a kórtermet vagy a folyosót. (délutáni feladat)
- Klub jellegű beszélgetős teázások, a diákok egyéni ötleteinek beépítése az aktivitások közé (pl. segít a mobiltelefon használatában, felolvas)
- Csoportosan vagy egyénileg is végezhető szabad interakciós időtöltés: beszélgetés játékok: dominó, kártyázás stb.. Az idősebbek megtaníthatják ezeket a fiataloknak, ami visszaadhatja a hasznosság érzést, így az önértékelést is javíthatja, illetve beszélgetésszervezőként is használható. Ezzel megvalósulna a generációk közötti természetes kapcsolódás, amiből mindkét fél profitálhat. (délutáni feladat, rendszeres)
- A betegekkel való kapcsolatfelvétel beszélgetés, felolvasás az egyhangú mindennapok színesítésére. Van még valaki, aki kíváncsi rá, akinek adhat valamit. (délutáni feladat, rendszeres)
- Életinterjú készítése, amiben lehetőség lenne, az eddig csak a történelemlapok lapjairól ismert száraz tények személyesebb perspektívából való megismerésére, az idősebbeknek pedig a tapasztalataik átadására.

A feladatok korcsoportonkénti és óraszám szerinti elosztása, tájékoztató jelleggel:

16 év alatti diák	Kedd	Szerda	Péntek	Tanítási időben
11-13 óráig	csoportos torna eszközellátása, sétálás levegőzés elősegítése	csoportos torna eszközellátása , sétálás levegőzés elősegítése	csoportos torna eszközellátása , sétálás levegőzés elősegítése	4 hét= 16 ó-24 ó + 1-1 óra felkészítés, lezárás Össz. Óraszám: 18-26 óra
14-16 óráig	beszélgetés, levegőre kísérés	Klub jellegű társas interakció	Klub jellegű társas interakció	Minimálisan 2 alkalom 2 órás jelenléttel
16-18 óráig	Klub jellegű társas interakció			2 óra/alkalom
Koordinátorok	Léder Katalin	Balázs Ágnes	Léder Katalin	

16 év alatti Diák	Kedd	Szerda	Péntek	Tanítási időn kívül
11-13 óráig	csoportos torna , sétálás, levegőzés, előkészítése elősegítése	csoportos torna , sétálás, levegőzés, előkészítése elősegítése	csoportos torna , sétálás, levegőzés, előkészítése elősegítése	4 hét alatt 16-48 óra + 1-1 ó. Felkészítés zárás Össz. Óraszám 18-50 óra
14-16 óráig	beszélgetés, levegőre kísérés	Klub jellegű társas interakció	Klub jellegű társas interakció	Minimálisan 2 alkalom 2 órás jelenléttel
16-18 óráig	Klub jellegű társas interakció			2-3 óra/alkalom
Koordinátorok	Léder Katalin	Balázs Ágnes	Léder Katalin	

Önkéntes munka –közösségi szolgálat programja-

16-18 évig	Kedd	Szerda	Péntek	tanítási időben
11-13 óráig	csoportos torna eszközellátása, sétálás levegőzés elősegítése	csoportos torna eszközellátása, sétálás levegőzés elősegítése	csoportos torna eszközellátása, sétálás levegőzés elősegítése	4 hét alatt 16-48 óra + 1-1 ó. Felkészítés zárás Össz. Óraszám 18-50 óra
14-16 óráig	beszélgetés, levegőre kísérés	Klub jellegű társas interakció	Klub jellegű társas interakció	Minimálisan 2 alkalom 2 órás jelenléttel
16-18 óráig	Klub jellegű társas interakció			2-4,5 óra/alkalom
Koordinátorok	Léder Katalin	Balázs Ágnes	Léder Katalin	

Az időpontok változtathatóak: az osztályon alakuló igényeknek mentén, illetve - a tornában való segítséget leszámítva- a délutáni időpontok, a koordinátorok és a diákok közötti egyeztetés alapján. Ezen felül lehetőség van az osztályon lévő betegek igényeinek és a diákok kapacitásának egymáshoz igazítására, valamint a dolgozók által javasolt feladatok beépítésére is. Például ha aznap az egyik beteg igényli a diákok segítségét a tornára, vagy a kertbe való kijutásban ezt figyelembe tudjuk venni, míg más napon biztosabbnak érzi magát, így a tanulóknak több ideje van „csupán” beszélgetni.

A program lebonyolítása hosszmetzetben:

I. Előkészítő fázis

Megismerkedés a diákokkal, személyes mentori kapcsolat kialakítása, hogy a továbbiakban egyéni fejlődésüket elősegíthessük. Előkészítés az idősekkel való foglalkozásra és a segítő kommunikáció elsajátítása: az elfogadás értő hallgatás képességének fejlesztésével. Illetve munkavédelmi oktatás, az osztály rendszerének ismertetése, a rehabilitációs munka megismerése.

II. A program ideje alatt

- A fiatalok balesetvédelmi oktatása, annak érdekében, hogy mind számukra mind a betegek számára biztonságos legyen a program lebonyolítása.
- Folyamatos mentori jelenlét, támogatás a diákok számára, ha igénylik illetve ellenőrzött keretekben önálló feladatvégzésre is lehetőség van.
- kórház vállalja társas játékok kártya sakk dáma dominó beszerzését, ami beszélgetésindítóként szolgálhat.
- Dokumentálás: jelenléti ív és kiértékelő kérdőív a program végén

III. Záró fázis

Minden alkalommal, ha a diákok igénylik, beszámolhatnak tapasztalataikról, amennyiben nincs erre szükség félidőben és az utolsó alkalommal, közös beszélgetésben értékeljük az eltöltött közösségi szolgálatot.

- A tapasztalatok verbalizálása, tudatosítása, megszilárdítása a tapasztalatok átbeszélésével: a teljesebb emberkép és szociális érzékenység, empátia terén.
- A program értékelése a diákok részéről: A tovább fejlesztés érdekében a diákokat felkérnénk, hogy értékeljék a programot, annak érdekében, hogy ötleteikkel tovább színesíthessék, jobbítsák a programot.
- Közös értékelés, a tapasztalatok integrálása a kórház és a diákok oldaláról is.
- Köszönetnyilvánítás a diákok felé a mentoroktól, és az intézmény felől is,
- A betegeknek is biztosítani, hogy elbúcsúzhassanak a fiataloktól.